

PERSBERICHT

Mutsen Gordina en Cornelia de Groot uit Van Gogh's 'De aardappeleters' terug in Nuenen

Oisterwijk 12 november 2018

Op maandag 12 november namen nazaten van de geportretteerde vrouwen Gordina en Cornelia de Groot uit Van Gogh's Meesterwerk 'De aardappeleters' twee bijzondere Brabantse mutsen in ontvangst in Museum Vincentre in Nuenen. Het betreft een zogeheten hekkegat muts en gazen muts uit de periode dat Vincent van Gogh in Nuenen werkte. Ans van den Bosch-Dillen, verzamelaar en restaurateur van Brabantse poffers en mutsen, schenkt de objecten aan Van Gogh Brabant, de organisatie die zich inzet in het behoud van Van Gogh's erfgoed.

In Vincentre wordt de zeer productieve periode van Vincent van Gogh verhalend in beeld gebracht. Daarbij is de film over de totstandkoming van Van Gogh's eerste Meesterwerk 'De aardappeleters' een hoogtepunt. In dit schilderij draagt Gordina de Groot een Gazen Muts en Cornelia de Groot (haar moeder) een muts met het hekkegat. Met deze bijzondere mutsen in de collectie van het museum komt de Van Gogh historie nóg beter tot leven.

De mutsendracht werd behalve in Nuenen, ook in de directe omgeving gedragen. Of Gordina en Cornelia daadwerkelijk de dragers waren van de geschonken mutsen, kan niet worden vastgesteld. Gezien de leeftijd en de regionale herkomst van de mutsen is wel bekend dat zij in deze omgeving werden gedragen.

Meer beleving in Van Gogh Heritage Centres

Van Gogh Brabant is dit jaar gestart met de uitbreiding en vernieuwing van de tentoonstellingen in het Van Gogh Huis in Zundert, de Van Gogh Kerk in Etten-Leur en in Museum Vincentre in Nuenen, om de beleefbaarheid van het levensverhaal van Vincent Van Gogh te vergroten. Eind 2019 moet dit op alle locaties gerealiseerd zijn en openen deze locaties hun deuren als Van Gogh Heritage Centres.

Noot voor de redactie, niet ter publicatie

Voor meer informatie: Frank van den Eijnden, directeur Van Gogh Brabant, +31 (0)6 53 63 05 36.
Voor beeldmateriaal: www.vangoghbrabant.com.

Over Van Gogh Brabant

De Brabantse erfgoedlocaties waar Van Gogh heeft gewoond en gewerkt hebben zich verenigd onder de naam Van Gogh Brabant. Met tentoonstellingen, educatieve programma's en talentontwikkeling zetten zij zich in om de culturele erfenis van Vincent van Gogh te behouden en levend te houden voor huidige en toekomstige generaties.

Bijlage I – toelichting details hekkegat en gazen muts

BIJLAGE I

Muts met Hekkegat (rond 1884)

Deze muts werd voor de pofferdracht alleen door de oudere vrouwen gedragen. De muts bestaat uit een katoenen genopte bol. De gezichtsstrook werd toen nog met een plooiplankje en een gekartelde roller ingeplooid. Deze was van grof katoen geweven gaas met aansluitend een korte afhangende gesteven sluier, onderbroken met het zogenaamde 'hekkegat'. Ans verklaart dat dit zijn naam te danken heeft aan de hoge lugusterhaag met een kruipgat naar de burens toe.

Onder de witte muts werd altijd een passend zwart mutsje gedragen voor bescherming van de kostbare witte muts. Het had daarnaast nog een beschermende functie; de haren werden zelden gewassen.

De zwarte muts werd eigenlijk altijd gedragen, zonder de witte muts, zowel binnen als buiten tijdens het werken op bijvoorbeeld de akker. Dit zwarte authentieke mutsje is totaal verkleurd door de zon en toont de armoede van die tijd. De witte mutsen waren in die tijd echt een zondagse dracht.

Gazen Muts (gedragen tot in de jaren 1920)

Dit model is een vervolg van de muts met het hekkegat en werden gedragen door jongere vrouwen, een moderner model. De genopte bol en de geplooidde voorstrook zijn hetzelfde als bij de hekkegat muts, maar de afhangende sluier is langer. Deze doorlopende sluier is tot in de laatste decennia van de mutsendracht gebleven. Ook in de latere tule en alledaagse mutsen.

Onder deze gazen muts is een replica vervaardigd van het zwarte ondermutsje. In de praktijk was het zeldzaam dat het authentieke zwarte ondermutsje nog aanwezig was, deze waren meestal volkomen versleten door het eindeloos lange dragen.

De geschonken gazen muts is door Ans gereinigd en opnieuw opgemaakt naar oude norm.